

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2554- 2556 ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าไสงาม อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ สามารถนำเสนอสรุป อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2554- 2556 ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าไสงาม อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ปรากฏผลการศึกษา ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2554 - 2556 ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าไสงาม อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2554- 2556 ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าไสงาม อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu= 3.14$; $\sigma=.23$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน โดย เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\mu= 3.54$; $\sigma=.24$) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ($\mu= 3.08$; $\sigma=.45$) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\mu= 2.97$; $\sigma=.43$) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ($\mu= 2.62$; $\sigma=.30$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu= 3.14$; $\sigma=.23$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=2.62$; $\sigma=.30$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ และระดับน้อย 2 ข้อ

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.08$; $\sigma=.45$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ และระดับปานกลาง 4 ข้อ

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=2.97$; $\sigma=.43$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 7 ข้อและอยู่ในระดับน้อย 3 ข้อ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2554- 2556 ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าไสงาม อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามขนาดหมู่บ้านและตำแหน่ง พบว่า ประชาคมที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่มีขนาดต่างกัน มีส่วนร่วมโดยรวมไม่แตกต่างกัน และประชาคมที่มีตำแหน่งต่างกัน มีส่วนร่วมโดยรวมตำแหน่งกัน

3. ผลการศึกษา ข้อเสนอแนะของประชาคมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา สามปี พ.ศ. 2554- 2556 ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าไสงาม อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยประชาคมได้ให้ข้อเสนอแนะเรียงลำดับความถี่สูงสุดไปหาดำสุด แยกในแต่ละด้านดังนี้ คือ

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า ควรมีการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของ อบต.และปีคประกาศให้ประชาคมทราบ

ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ พบว่า ควรมีการส่งเสริมให้ประชาคมเข้าร่วมในการจัดทำแผนมากขึ้น และควรส่งเสริมให้ประชาคมเห็นความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆที่ อบต. เสนอ

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า ควรสนับสนุนงบประมาณให้กับชุมชนให้ครบทุกโครงการตามที่ชุมชนเสนอ และ ควรมีการส่งเสริมเพื่อให้ประชาคมเข้าร่วมในการจัดเวทีประชาคม

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า ควรมีการสอบถามความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของ อบต.

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2554- 2556 ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าโฮงาม อำเภอภูจินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ศึกษาได้นำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2554- 2556 ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าโฮงาม อำเภอภูจินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ประชาคมส่วนใหญ่ได้เข้าร่วมการประชุมเพื่อเสนอโครงการพัฒนาของหมู่บ้าน แต่ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณได้ครบทุกโครงการ จึงทำให้ประชาชนและประชาคมในชุมชนไม่สนใจเข้าร่วมการจัดทำแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2554- 2556 ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าโฮงาม อำเภอภูจินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์มากนัก ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ผลการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ประชาคมได้เข้าร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงานโครงการหรือกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าโฮงามเป็นบางโครงการที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ เช่น การแจกเบี้ยยังชีพคนชรา คนพิการ และผู้ดัดจริต ส่วนโครงการอื่นๆ ประชาคมยังไม่เห็นความสำคัญเท่าใดนัก ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การเข้าร่วมเสนอขอรับงบประมาณจากทางองค์การบริหารส่วนตำบล ยังไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามความต้องการ โดยเฉพาะด้าน โครงสร้างพื้นฐานแต่ละชุมชนยังมีความต้องการงบประมาณอยู่มาก และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งจากผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ประชาคมเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสของการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่มากเท่าใดนัก ซึ่งเนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าโฮงาม มีการปิดประกาศรายงานการปฏิบัติงานประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ประชาคมหรือประชาชนทั่วไปทราบ ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราพร สือสกุล (2547 : 98-101) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลบางคล้า อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผลการศึกษาอยู่

ในระดับปานกลางเช่นกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นที คิชฐบรรจง (2546 : 82-84) ได้ศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาคมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วน ตำบลนาจอมเทียน อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ประชาคมหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลค่อนข้างต่ำ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2554- 2556 ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าไโฮงาม อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามขนาดหมู่บ้านและตำแหน่ง ปราชญ์ผล ดังนี้

ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2554- 2556 ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าไโฮงาม อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามขนาดหมู่บ้าน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกหมู่บ้าน เมื่อเปรียบเทียบประชาคมที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านขนาดเล็ก พบว่า มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2554- 2556 มากกว่าหมู่บ้านขนาดกลางและขนาดใหญ่ นอกจากนี้ยังพบว่า ประชาคมที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านขนาดใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา สามปี พ.ศ. 2554- 2556 มากกว่าหมู่บ้านขนาดกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทั้งในด้าน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ในด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และในด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า ประชาคมที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านขนาดเล็กมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2554- 2556 มากกว่าหมู่บ้านขนาดกลางและขนาดใหญ่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหมู่บ้านขนาดเล็กมีการประชาสัมพันธ์ได้อย่างทั่วถึงมากกว่าหมู่บ้านที่มีขนาดกลางและขนาดใหญ่ การรวมตัวของประชาคมภายในชุมชน มีการรวมตัวได้ง่าย จึงมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้มากกว่าในชุมชนใหญ่

เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้าน กำนันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2554- 2556 มากกว่าผู้ใหญ่บ้าน นอกจากนี้ผู้ใหญ่บ้านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2554- 2556 มากกว่าสมาชิกสภา อบต. และสมาชิกสภา อบต. มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2554- 2556 มากกว่าตัวแทนหมู่บ้านเช่นกัน ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ถือว่าเป็นผู้นำในชุมชน การดำเนินการ กิจกรรมต่าง ๆ จะเป็นผู้นำพาประชาชนในชุมชน อีกทั้งจะเป็นผู้ประสานกันระหว่างสมาชิกสภา อบต. และตัวแทนหมู่บ้าน ในการเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ

ฉะนั้นผู้ที่มีตำแหน่งเป็นผู้นำชุมชน จึงย่อมเป็นผู้มีศักยภาพและได้รับการยอมรับจากประชาชนในชุมชนนั้น

3. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะของประชาคมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา สามปี พ.ศ. 2554- 2556 ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าไโฮงาม อำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย คือ

องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าไโฮงาม ควรสนับสนุนงบประมาณให้กับชุมชนให้ครบทุกโครงการตามที่ชุมชนเสนอและควรมีการส่งเสริมเพื่อให้ประชาคมเข้าร่วมในการจัดเวทีประชาคม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากชุมชนมีการเสนอแผนงาน/โครงการ ซึ่งยังไม่ได้รับการแก้ไขและยังไม่ได้รับงบประมาณในการพัฒนา ควรมีการส่งเสริมให้ประชาคมเข้าร่วมในการจัดทำแผนมากขึ้นและควรส่งเสริมให้ประชาคมเห็นความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆที่ อบต. เสนอ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ จะเป็นการส่งตัวแทนเข้าร่วมมากกว่าประชาคมเข้าร่วมทั้งหมด ควรมีการสอบถามความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของ อบต. ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลังจากที่มีการดำเนินงานของทางองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่ได้มีการสอบถามความพึงพอใจจากประชาคมเท่าใดนัก ควรมีการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของ อบต. และปิดประกาศให้ประชาคมทราบ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์การบริหารส่วนตำบลมีช่องทางในการประชาสัมพันธ์ค่อนข้างน้อย ควรมีการเปิดโอกาสหรือช่องทางในการประชาสัมพันธ์การปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของนุกุล วัฒนกร (2548 : 77-80) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลบางรักน้อย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี” ผลการศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นรูปธรรมในการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น โดยเฉพาะการเข้ามีส่วนร่วมรับฟังการประชุมสภาหรือประชุมคณะกรรมการบริหาร ซึ่งจะเป็นการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องให้กับประชาชนที่เข้าประชุม รวมทั้งรับฟังข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพื่อเป็นแนวทางดำเนินการแก้ไขปัญหาในท้องถิ่น และชี้แจงวิธีดำเนินการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นให้ประชาชนรับรู้ จึงประชาชนเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น รูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

ในการศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2554- 2556 ขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าโฮงาม อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ศึกษาได้ข้อมูลเสนอแนะบางประการอันอาจจะเป็นประโยชน์ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลดังนี้

1.1 ในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผลการศึกษาพบว่า ประชาคมมีส่วนร่วมในการแสวงหาแนวทางแก้ปัญหาท้องถิ่นน้อยที่สุด เมื่อเทียบกับผลการข้ออื่น ๆ ดังนั้น อบต. เหล่าโฮงาม ควรส่งเสริมให้ประชาคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องนี้ให้มาก

1.2 ในด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ผลการศึกษาพบว่า ประชาคมมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรมค่อนข้างน้อย ดังนั้น อบต. เหล่าโฮงาม ควรส่งเสริมให้ประชาคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องนี้ให้มาก

1.3 ในด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ผลการศึกษา พบว่า ประชาคมมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินงานด้านสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา ค่อนข้างน้อย ดังนั้น อบต. เหล่าโฮงาม ควรเร่งพัฒนาสาธารณูปโภคดังกล่าวให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนมากขึ้น

1.4 ในด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า ประชาคมมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีน้อย ดังนั้น อบต.เหล่าโฮงาม ควรหาแนวทางในการส่งเสริมให้ประชาคมได้แสดงความคิดเห็นมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในคราวต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาคม

ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าโฮงาม อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

2.2 ควรศึกษาความพึงพอใจของประชาคมต่อการดำเนินงานตาม

แผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าโฮงาม อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในคราวต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าไสงาม อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

2.2 ควรศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานตาม แผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าไสงาม อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY